

Фінансується
Європейським Союзом

ЗМІНИ ТУТ

Разом будуємо сильні громади

Європейська інтеграція для громад: від політик ЄС до практичних можливостей розвитку

СПІКЕР

Оксана Рейтер

- Експертка з європейської інтеграції та транспортної політики ЄС
- Колишня заступниця Міністра інфраструктури України з питань європейської інтеграції
- Понад 20 років досвіду у сфері міжнародного співробітництва, адаптації законодавства до acquis ЄС та підтримки

Від політики до практики: як використовувати євроінтеграцію для розвитку

ЗРОЗУМІЙТЕ

як працює ЄС та які політики й інструменти відкривають можливості для розвитку громад.

НАВЧИТЬСЯ

застосовувати європейські підходи для стратегічного планування, формування місцевих політик і підготовки проєктів.

ОТРИМАЙТЕ ПРАКТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ

для залучення ресурсів та посилення спроможності ваших громад.

Передумови створення Європейського Союзу

ПІСЛЯВОЄННА ЄВРОПА

Після Другої світової війни європейські держави шукали механізми забезпечення миру та недопущення нових конфліктів у Європі.

ЕКОНОМІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ

Європейські країни потребували відновлення економіки, промисловості та торгівлі, що стало основою для економічної співпраці та інтеграції.

СПІЛЬНІ ПРАВИЛА ТА СПІВПРАЦЯ

Поступово держави перейшли від окремої міждержавної співпраці до формування спільних політик, правил та економічного простору.

Основні етапи розвитку ЄС

1951

Європейське співтовариство вугілля і сталі

створене у 1951 році як перше об'єднання європейських держав для спільного управління ключовими галузями промисловості. Його створення стало основою економічної інтеграції Європи та початком формування системи спільних європейських політик і правил.

1957

Римські договори Створення Європейського економічного співтовариства

започаткували Європейське економічне співтовариство та створили основу для формування спільного європейського ринку. Вони передбачали поступове усунення торговельних бар'єрів, розвиток економічної співпраці та координацію спільних політик між державами Європи.

1993

Маастрихтський договір - Офіційне створення ЄС

Договір 1993 року офіційно започаткував Європейський Союз та розширив співпрацю держав не лише в економічній, а й у політичній сфері. Договір заклав основу для спільної валюти, спільної зовнішньої політики та формування єдиного європейського простору.

2004-2013

Найбільше розширення ЄС Приєднання країн Центральної та Східної Європи.

посилило політичну та економічну інтеграцію Європи, а також сприяло поширенню спільних європейських правил, стандартів і підходів розвитку.

Інституційна структура Європейського Союзу

Як формуються політики, рішення та фінансові пріоритети ЄС

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ

- розробляє політики та законодавчі ініціативи;
- контролює виконання законодавства ЄС;
- управляє програмами та фінансовими інструментами ЄС.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ

- представляє громадян держав-членів ЄС;
- бере участь у прийнятті законодавства та бюджету ЄС;
- впливає на формування політик і фінансових пріоритетів.

РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

- представляє уряди держав-членів;
- бере участь у прийнятті законодавства ЄС;
- координує політики держав-членів.

ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА

- визначає стратегічні напрями розвитку ЄС;
- формує політичні пріоритети та ключові рішення;
- об'єднує глав держав та урядів країн ЄС.

Приклад формування політик в ЄС

- зміна клімату
- забруднення повітря
- затори
- залежність від викопного палива

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ ВИЗНАЧАЄ ПРОБЛЕМУ

У 2019 році Європейська Комісія представила *European Green Deal* (Європейський зелений курс).

Основна ідея:

- зменшення забруднення
- розвиток більш екологічного транспорту;
- підтримка сучасної інфраструктури;
- перехід до «зеленої» економіки.

НОВИЙ НАПРЯМ ПОЛІТИКИ

- Після представлення Європейською Комісією новий підхід обговорюється державами-членами ЄС та Європейським парламентом.
- Далі: Європейський парламент і Рада ЄС погоджують політичні пріоритети

ПОГОДЖЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Після погодження політичних пріоритетів Європейська Комісія розробляє стратегії; плани дій; законодавчі пропозиції; програми фінансування.

Після прийняття законодавства держави - члени ЄС:

- адаптують національне законодавство;
- впроваджують нові правила;
- реалізують проекти та інфраструктурні програми відповідно до політик ЄС.

ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛІТИК

ЄС не замінює держав-членів. Він встановлює спільну рамку, а держави-члени впроваджують її через свої закони, політики, бюджети та проекти.

АЛЕ! Навіть у сферах, де існують спільні політики ЄС, значна частина рішень залишається за державами-членами.

Наприклад, держави самостійно:

- **встановлюють окремі правила та обмеження.**
- **організують транспортні системи;**
- **визначають національні пріоритети;**
- **планують інфраструктурні проекти;**

Поділ компетенцій між ЄС та державами-членами

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Приймає спільні правила у сферах, де держави домовилися діяти разом.

Визначає:

- спільні політики;
- законодавство ЄС;
- стандарти внутрішнього ринку;
- фінансові пріоритети та програми.

ДЕРЖАВИ-ЧЛЕНИ ЄС

Впроваджують спільні правила ЄС у національну політику та практику.

Забезпечують:

- виконання законодавства ЄС;
- адаптацію національних правил;
- планування реформ;
- реалізацію програм і проєктів на своїй території.

Що робить ЄС?

Формує спільну рамку: цілі, правила, стандарти та напрями фінансування.

Приклад: транспортна політика ЄС, TEN-T, кліматичні цілі, безпека, цифровізація.

Що роблять держави?

Перетворюють політики ЄС на конкретні рішення, закони, програми та проєкти

Приклад: будують інфраструктуру, організовують транспортні системи, впроваджують екологічні та цифрові рішення.

Політики ЄС формуються через систему консультацій та погоджень між інституціями ЄС, державами-членами, регіонами та громадами.

Держави-члени ЄС

Беруть участь в обговоренні та погодженні політик через Раду ЄС, а також пропонують власні пріоритети та позиції.

Комітет регіонів ЄС

Представляє інтереси регіонів і громад у процесі формування політик ЄС.

Європейська Комісія, Європейський парламент та Рада ЄС можуть звертатися до Комітету регіонів за висновками щодо політик, які впливають на місцевий та регіональний рівні.

Регіони та громади

Долучаються через:

- консультації;
- обговорення проєктів політик;
- професійні асоціації;
- регіональні та місцеві органи влади.

Позиції держав-членів, регіонів та Комітету регіонів враховуються під час формування політик ЄС, підготовки законодавства та визначення фінансових пріоритетів і програм підтримки.

Право Європейського Союзу (*acquis EC*)

1. СТРАТЕГІЇ (Strategies)

Визначають:

- довгострокові цілі;
- напрями розвитку;
- основні пріоритети політики ЄС.

Приклад:

Sustainable and Smart Mobility Strategy.

2. ЗЕЛЕНІ КНИГИ (Green Papers)

Документи для початку дискусії та консультацій.

Їхня мета:

- зібрати позиції держав, експертів та громад;
- обговорити можливі напрями політики.

Право Європейського Союзу (*acquis EC*)

3. БІЛІ КНИГИ

(White Papers) Документи Європейської Комісії, у яких пропонується конкретне бачення майбутньої політики або реформ.

Приклад: White Paper on Transport.

4. ПЛАНИ ДІЙ (Action Plans)

Містять:

- конкретні заходи;
- етапи реалізації;
- строки виконання;
- практичні кроки впровадження політики.

5. ПРОГРАМИ ТА ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

Через них ЄС фінансує реалізацію політик та проєктів.
Приклад: CEF, Horizon Europe, Cohesion Fund.

Нормативно-правові акти ЄС

РЕГЛАМЕНТИ (Regulations)

Є обов'язковими для всіх держав-членів ЄС та застосовуються безпосередньо.

- встановлюють єдині правила;
- діють однаково в усіх країнах ЄС;
- не потребують окремого національного закону для застосування.

ДИРЕКТИВИ (Directives)

Визначають цілі та вимоги, яких мають досягти держави-члени.

Для виконання директив держави:

- змінюють законодавство;
- приймають нові нормативно-правові акти;
- визначають механізми впровадження.

РІШЕННЯ (Decisions)

Обов'язкові для тих, кому адресовані:

- окремим державам;
- компаніям;
- організаціям.

Угода про асоціацію, статус кандидата та переговорний процес

УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ стала основою для зближення України та Європейського Союзу.

У багатьох сферах Україна поступово:

- змінює законодавство;
- впроваджує європейські стандарти;
- адаптує державну політику до підходів ЄС.

Це стосується, зокрема:

- транспорту;
- енергетики;
- екології;
- державного управління;
- регіонального розвитку.

Угода про асоціацію, статус кандидата та переговорний процес

СТАТУС КАНДИДАТА ТА ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС

У 2022 році Україна отримала статус кандидата на вступ до ЄС.

Переговорний процес передбачає:

- оцінку законодавства України;
- поступове впровадження асquis ЄС;
- проведення реформ;
- виконання зобов'язань у різних сферах політики.

Одним із ключових елементів є гармонізація законодавства України з правом ЄС.

Європейська інтеграція поступово змінює підходи до планування розвитку громад, інфраструктури, транспорту, енергоефективності та підготовки проєктів.

Як громади можуть використовувати європейські підходи при плануванні розвитку та підготовці проєктів?

При плануванні розвитку громад ЄС приділяє увагу:

- сталості та довгостроковому розвитку;
- енергоефективності;
- екологічним аспектам;
- транспортній доступності та мобільності;
- якості публічного простору;
- інтегрованому підходу до розвитку територій.

Як громади можуть використовувати європейські підходи при плануванні розвитку та підготовці проєктів?

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ ДЛЯ ГРОМАД?

При підготовці стратегій та проєктів громади поступово враховують:

- європейські стандарти та вимоги;
- зв'язок між транспортом, екологією та просторовим плануванням;
- потреби різних груп населення;
- енергоефективність та доступність

Європейський підхід — це не окремий проєкт, а комплексне планування розвитку громади.

Практичні аспекти: як працювати з документами ЄС

Як використовувати документи ЄС при плануванні розвитку громад?

1. ВИЗНАЧЕННЯ ПОЛІТИКИ ТА ПРІОРИТЕТІВ ЄС

Для початку необхідно зрозуміти:

- яка політика ЄС регулює відповідну сферу;
- які цілі та пріоритети визначає ЄС;
- які напрями підтримуються фінансово.

Приклад: TEN-T, Green Deal, міська мобільність, енергоефективність.

2. ПОШУК ДОКУМЕНТІВ ЄС

Основні документи ЄС публікуються на:

- EUR-Lex — законодавство ЄС;
- сайтах Європейської Комісії;
- профільних Directorate-General (DG MOVE, DG REGIO тощо).

3. ЩО ВАЖЛИВО ДЛЯ ГРОМАД

При аналізі документів ЄС необхідно звертати увагу на:

- інфраструктурні пріоритети;
- вимоги до проєктів;
- екологічні та енергетичні стандарти;
- транспортне та просторове планування;
- цифровізацію та доступність.

Як шукати і читати документи ЄС для підготовки проектів?

ПРИКЛАД: TEN-T

TEN-T визначає:

- основні транспортні коридори;
- вимоги до інфраструктури;
- транспортні вузли та міську мобільність;
- стандарти розвитку транспортної мережі.

Саме тому документи TEN-T важливі для:

- транспортного планування;
- розвитку громад;
- інфраструктурних проєктів

The screenshot shows the EUR-Lex website interface for Regulation (EU) 2024/1679. The page includes a search bar, document information, and a list of languages and formats. Annotations highlight key features:

- 1. Посилання на документ**: Points to the URL in the browser address bar: eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj/eng. Text: "Це постійне посилання на конкретний документ."
- 2. Актуальний статус тексту**: Points to the "In force" status: "In force: This act has been changed. Current consolidated version: 28/06/2024". Text: "Тут зазначено, що документ чинний і вказана дата актуальної консолідованої версії."
- 3. Потрібна мова**: Points to the language selection menu. Text: "Тут можна обрати будь-яку мову ЄС і відкрити текст документа (HTML) або офіційний PDF."
- 4. Інші версії та опції**: Points to the "Up-to-date link" and "Permanent link" options. Text: "Тут можна знайти:
  - актуальне посилання;
  - постійне посилання;
  - завантажити повідомлення;
  - зберегти документ;
  - створити e-mail або RSS-сповіщення.

Долучайтесь!

www.zminytut.com